

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՇՏՈՒԹԵՆՆԵՆ ՎԵՐՁ

«Սիրեցեք զմիմեանս ինչպէս և ես սիրեցի զձեզ»:

ՀԻՍՈՒՍ

Պատմական դեպք մը արդարեւ հաշտութիւնը, որ անցյալ տարւման հոկտեմբեր ամսու 26-ին ինքնակազմ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետին և Մեծի Տանն Կիլիկիոյ շնորհադարձ Կաթողիկոսին միջև, հաստատելով խաղաղութիւնն ու միութիւնը Հայաստանայայց Ս. Եկեղեցւոյ մեջ, որ կ'սպասեն անոր վերջին ավելի քան յոթը տարիներու շրջանին:

Սրտապնդիչ իրողութիւն մը նաև, բոլոր անոնց համար, որոնք իրապէս և խորապէս տառապեցան Եկեղեցւոյ մեջ ստեղծված բաժանումին պատճառով, որովհետև զայն արդարորեն նկատեցին, իրավ մտաւախությամբ, մեր ազգային կյանքին համար վտանգավոր կացութիւն մը: Յոթ տարիներու տարակարծութեանց, վեճի, երկպառակութեան հետևանքներոյ ամենեն ավելի կրեց հայ զանգվածը Բեյրութի մեջ, որ ամենեն մոտին էր Կիլիկիան պատմական ու դարձաւոր Աթոռի պանդխտական նոր կայքին, Անթիլիասին:

Չենք կրնար պնդել, որ եղբայրասպան և եղբայրադավ տրամադրութիւններ ծնունդ առին այն օրեն, երբ վեճը սկսավ Եկեղեցիին մեջ: Նվազագույն միամտութիւն պիտի ըլլար այդպէս մտածել: Ավելի ճիշտ պիտի ըլլար րեւ, որ հայ ոգիին, մտածումներուն և նպատակներուն և զանոնք հասկնալու և իրականացնելու կերպին տարբերութեանց բխումին արդիւնքն էր նույնիսկ տխուր կացութիւնը, որ ստեղծվեցաւ Եկեղեցիին ներս: Այդ դայութիւն էր հակառակութեանց, որ իր գագաթնակետին հասավ այն օր, երբ ցցվեցաւ եղբայր եղբոր դեմ, ու հոսեցաւ արշուճը հում պետս:

Մեր հայեցողութեամբ մեր ժողովուրդը իր բացառիկ, եզակի կացութեան հարմար ճամբա մը պետք է ընտրե՝ աշխարհի ներկա քառ-

սային դրութեան մեջ: Ընդհանրապէս քաղաքականութիւն մը ունենալ, երբ աշխարհ մեր ժողովուրդի բեկորները կ'ապրին աշխարհ և աշխարհ երկրներու մեջ, բնականորեն՝ ենթակա յուրաքանչյուրին քաղաքական ուղղութեան և գաղափարաբանական դավանութեան: Այդ բոլորն դուրս, առանձնահատուկ հայկական քաղաքականութիւն մը վարելու հարցը կ'մնա դժվարին իրագործում մը, բայց չի գաղտնիք ըլլալն հրամայական պահանջ մը, մեր ժողովուրդի ներկան և ապագան կարենալ հաստիկորեն ճշտելու և ամրացնելու համար:

Այս տեսակետին հոկտեմբեր 26-ի դեպքը, երջանիկ ողջագործումը Հայաստանայայց Առաքելական Ս. Եկեղեցիի նվիրապետական բարձրագույն Աթոռներուն Պետերուն, կստանա բացառիկ և կարեւոր նշանակութիւն: Կար վստահութեան պակաս մը անշուշտ, որ կ'ծագեր հոգեկան այն վիճակին, որ աշխարհի ներկա կացութիւնը կ'արտադրէր բոլոր ժողովուրդներու: Ու մանավանդ մեզի պէս ժողովուրդի մը, որ հաստատուն կովան մը չունի իր գոյութիւնը ապահովելու և տեական տառապանքին մեջն է խաբված, անիրավւած, մոռցված ըլլալու դառն հոգեկան ապրումներուն: Բայց ո՛չ մեկ ժամանակ դժվարութեանց մեջն ենք ելլելու կերպն է վիճիլ և հակառակիլ իրարու հետ, երբ տրամաբանական պահանջքն է ուժերու միացում, հաղթահարելու համար խոչընդոտները փրկութեան ճամբուն վրա: Բաժանումը տկարութիւն կստեղծէ անտարակույս, շրջելով բանաձեւված ճշմարտութիւնը—միութիւնը գործութիւն է: Ու բաժանումը, որ կ'ստանար խորանալ Եկեղեցիին մեջ, մեկ անդամն շրջաւ Հայրապետներու ողջագործմամբ: Ահապսիկ թէ ինչո՞ւ շատ իրավունքով ուրախութեան խո-

